

TRENDS UPDATE

7 Kasım 2024 (Periyodik Yayın Değildir)

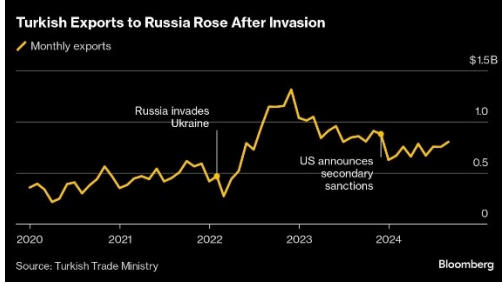
Türkiye'nin ikinci büyük Rus doğalgaz ithalatçısı olan Bosphorus Gaz A.Ş., Rus müşterilerinin kendilerine olan ruble cinsinden borçları karşılığında Türk ihracatçılara avro ödeyecek. İstanbul merkezli Bosphorous Gaz, ABD ve müttefikleri tarafından kara listeye alınmamış mallar için Rusya ile ilgili işlemlerde bankaları kullanırken gecikmeler ve yüksek ücretlerle karşılaşan ihracatçıların talebini karşılamak için geçen ay döviz takası sunmaya başladığını söyledi.

Rus gazına yönelik Avrupa çapında bir yasak yok. Rusya, Karadeniz'in altındaki boru hatları aracılığıyla doğrudan Türkiye'ye gaz gönderiyor.

Yeni değişim programındaki işlemlerin devlet tarafından işletilen bir İslami banka olan Türkiye'nin Emlak Katılım Bankası'nda gerçekleştirileceğini ve Bosphorus Gaz'ın takası kolaylaştırmak için bir ücret talep edeceğini söyledi.

Bosphorus Gaz'ın Rusya ile uzun bir geçmişi var. Gazprom, 2018'de Türkiye'nin Sen Grubu'na satana kadar şirketin %71 hissesine sahipti. Bosphorus Gaz'ın Gazprom ile ithalat sözleşmesi 2043'e kadar yılda 2,5 milyar metreküp gaz için.

Türkiye'nin Rusya'ya ihracatının yaptırımlar sonrası arttığını ancak sonrasında gevşediğini görüyoruz::

Çin'e % 60'a varan ek ithalat vergileri koyacağını söyleyen Trump'ın kazanması ile birlikte Çin borsası düştü, gelişmekte olan ülke paraları değer kaybetti.

İçişleri Bakanlığı sektörlerin ihtiyacına göre çağrıya çıkılmak sureti ile **yurtdışından yabancı iş gücü getirilmesine dair yeni bir yasal altyapı hazırlıyor**. Örnek olarak; madencilikte yeterli işçi bulunamadığında maden sahalarında çalışmak üzere yurtdışından işçi getirilebilecek.

E-ticaret siteleri üzerinden yapılan satışlar karşılığında satış yapanlara ödenecek bedellerden şahıslarda % 25 ve diğerlerinde % 15 peşin **vergi kesintisi yapılması planlanıyor**.

Başta Avrupa olmak üzere yurtdışı pazarlardaki durgunluk sebebiyle Türkiye'nin **çimento ihracatı yılın ilk yarısında % 17 azaldı**.

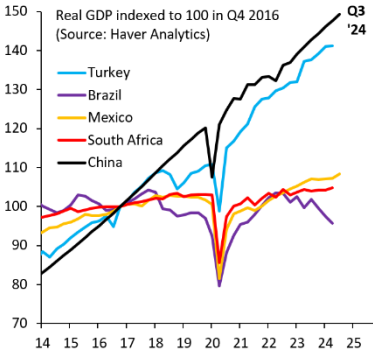
3. çeyrek şirket karları genelde geçmiş yıla göre düşük:

Şirket	Eylül 2024	Eylül 2023
Aksa Enerji	661	805
Petkim	-2,999	-3,140
Sabancı Holding	-2,816	-9,030
Türk Telekom	1,145	3,042
Vakıfbank	8,023	9,514
Anadolu Efes	5,600	13,897
Aygaz	1,046	1,225
Ford Otosan	8,562	20,116
Migros	3,157	5,059
Tüpraş	7,744	9,903

Gazbeton sektörünün dev markalarından Ömer Üründül'ün ana hissedarı olduğu 6 fabrikaya sahip Türk Ytong'un yönetimi, Nakkaş Holding'e devrediliyor. Nakkaş Holding yüzde 46.8 oranındaki ek payı da bünyesine katarak şirketteki toplam payını %90'ın üzerine çıkardı. Bu devirle birlikte, Türk Ytong'da %25 hisseye sahip olan Alman Ytong, elindeki hisseleri Nakkaş Holding'e devretti.

Nakkaş Holding, 2023 yılında resmi olarak holdingleşme kararı aldı. Madencilik ve enerji sektörlerine odaklanan Nakkaş Holding'in bünyesinde Transpet Petrolcülük ve Enerji, GTS Investments BV, Global Terminal Hizmetleri, SAVES Enerji, GGG Petrolleri, Be Aero ve Nakkaş Madencilik gibi 16 şirket bulunuyor. 2 bini aşkın çalışanı olan holdingin en önemli şirketlerinden biri, 2016'da kurulan Transpet Petrolcülük ve Enerji. İstanbul merkezli şirket, petrol ve türevlerinin uluslararası ticaretini yaparken, 2022'de Rubis Terminal Petrol

Ticaret ve Sanayi A.Ş.'yi satın alarak Türkiye'deki operasyonlarını genişletmişti. İskenderun Körfezi'ndeki Rubis Terminal, Akdeniz'in en büyük bağımsız depolama tesislerinden biri olarak dikkat çekiyor.

Robin Brooks: Türkiye'nin (mavi) periyodik olarak para krizleri yaşamasının nedeni Çin (siyah) kadar hızlı büyümeye çalışmasıdır. Bu işe yaramadı ve yaramayacak. Türkiye, EM'nin geri kalanıyla uyumlu olarak daha yavaş büyümeye uyum sağlamak zorunda. O zaman

para krizleri duracaktır.

Alper Üçok: Almanya'da otomotiv sanayi 1 sıkıntı yaşıyorsa, otomotiv yan sanayi 3 sıkıntı yaşıyor. 75 yıldan fazla bir tarihi olan, dünyada aralarında Türkiye'nin de olduğu 120 bin çalışanı bulunan ve Bosch, ZF ve Continental ile birlikte 4 büyük Alman otomotiv yan sanayi şirketinden biri olan Schaeffler de bu süreçten kaçamadı. Diğer 3'ü önemli sayıda işten çıkarmaların da olduğu önemli tasarruf paketleri açıklamıştı. Bugün de Schaeffler, tam da Vitesco ile birleşmesinden bir ay sonra 2.800'ü Almanya'da toplam 4.700 kişiyi çıkaracağını, Avrupa'da 2 tesisini kapatacağını açıkladı.

Almanya'da fabrika siparişleri aylık yüzde 4,2, yıllık yüzde 1 artış gösterdi.

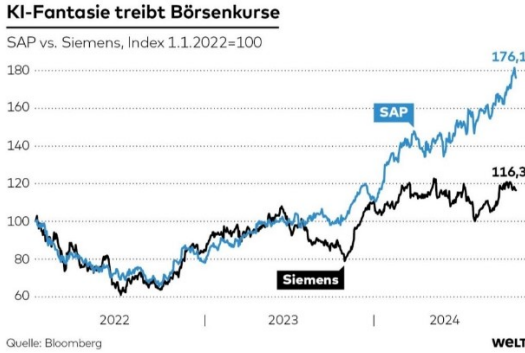
Volkswagen AG, ülkesinde benzeri görülmemiş fabrika kapanışlarına yol açabilecek maliyet tasarrufu önlemlerini personeliyle görüşüyor. En büyük rakipleri Mercedes-Benz Group AG ve BMW AG de zorluklarla mücadele ediyor ve elektrikli araçlara geçişlerini yeniden düşünüyorlar. Sorunlar tedarik zincirine yayılıyor.

Öte yandan parça üreticileri Schaeffler AG ve ZF Friedrichshafen AG binlerce kişiyi işten çıkarmayı planlıyor, Robert Bosch GmbH ise geçen hafta mali hedeflerine ulaşamayacağı konusunda uyarıda bulundu. Continental AG, zorluk çeken otomobil parçaları birimini ayırmayı planlıyor.

Alper Üçok: Siemens, 175 yıllık tarihindeki en büyük ikinci satınalma ile ABD'li IT şirketi Altair Engineering'i 9.2 milyar Euro karşılığında devralarak **bir yapay zeka grubuna dönüşümü gerçekleştirmek istiyor.** Bir yerde SAP'ın birkaç yıl önce yaptığını tekrarlayarak katma değer yaratma stratejisi. Bu sinerji SAP'de şirkete değer katmıştı.

Siemens, bugün endüstriyel otomasyon ürünlerinde küresel pazar lideri konumunda. Simatic kontrol üniteleri dünyanın her yerindeki makinelere küçük kutular halinde monte edilmekte. Ancak endüstriyel **üretim süreçlerinin giderek daha fazla bulut çözümleri üzerinden kontrol edilmesiyle birlikte bu fiziksel cihazlar gelecekte kullanılmaz hale gelecek.** Bu nedenle eski sanayi devi Siemens'in akıllı bir teknoloji grubuna dönüşümü stratejisi yürütülüyor. Siemens şu anda tüm iş alanlarında dijital ikizlerle çalışıyor. Cihazlar ve tüm fabrikalar bulut yazılımı kullanılarak planlanabilir, geliştirilebilir ve izlenebilir durumda. Siemens, muhtemelen bu nedenle yapay zeka kullanımında daha hızlı geliştirme süreçleri ve daha verimli çalışma için büyük

bir potansiyel görüyor. Geçmişte olduğu gibi donanım satmak yerine artık milyonlarca Euro değerindeki birçok büyük ölçekli projeyi tıpkı bir yazılım şirketi gibi aylık veya yıllık "hizmet" olarak sunuyor. Altair Engineering bu stratejiye neredeyse mükemmel bir şekilde uyuyor. Altair, bulut ve yapay zeka destekli simülasyon ve analiz uygulamaları ve yüksek performanslı bilgisayarlar için dünyanın önde gelen yazılım sağlayıcılarından biri. Siemens'in yakın zamanda piyasaya sürdüğü Industrial Copilot ile müşterilerine vaat ettiklerinin çoğu Altair'in yazılımı ile gerçekleştirilebilir. SAP ve Siemens'in Borsa performansları:

Almanya denince akla gelen ilk markalardan birisi Mercedes Benz'dir. Neredeyse bir yüzyıl önce 1926'da Karl Benz'in şirketi Benz & Cie. ve Gottlieb Daimler'in şirketi Daimler Motoren Gesellschaft'in birleşmesi sonucu kurulan şirket bugüne kadar büyük bir başarı hikayesi yazdı. Ama otomotivdeki elektrik dönüşümü şimdi Mercedes'i de zorluyor. Şirket, bugün yaptığı açıklamada yıllık finansal sonuçlarının beklenenden önemli ölçüde daha kötü olacağını bildirdi. Stuttgart merkezli Mercedes, faiz ve vergi öncesi kazancın (EBIT) bir önceki yıla göre önemli ölçüde daha düşük olacağını ve bunun %-15'e

varan bir düşüş anlamına gelebileceğini açıkladı. Şirketin serbest nakit akışının bir önceki yıla göre önemli ölçüde daha düşük olması bekleniyor. Bu düşüşün tek nedeninin ise Mercedes-Benz Cars bölümü, yani klasik otomobil bölümü olduğu görülüyor.

BMW de hafta başında bu yıl sonuçlarının kötü olacağını açıklamıştı. Volkswagen de ay başında fabrika kapatabileceğini ve işçi çıkarmak zorunda kalacağını bildirmişti. Şimdi bu kervana Mercedes-Benz de katıldı. Her 3 Alman otomobil devinin ana sorunu ise Çin. 3 şirket de cirolarının %30-%40'ını düne kadar Çin'den elde ediyorlardı. Şimdi Çin'de hem pazarı Çinli firmalara kapıyorlar hem de Çin pazarı da yavaşlıyor.

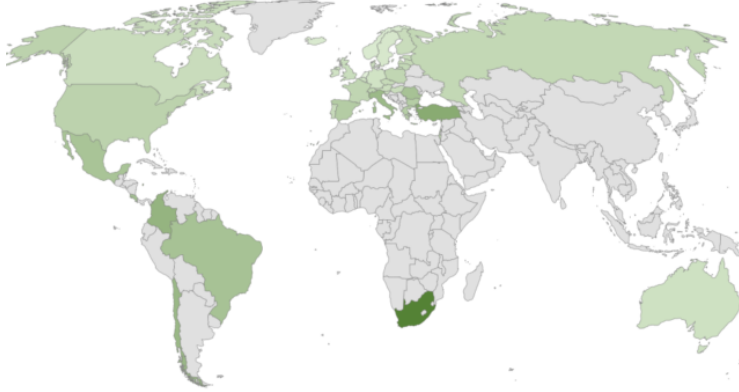
Çin hem onların beklediklerinden daha hızlı elektrikli otomobile geçiş sağladılar hem de Çinli üreticiler de kaliteyi yakaladılar. Mesela Xiaomi'nin otomobilleri veya BYD belki fiyat açısından premium olmasa da Alman üreticilere alternatif olarak görülmekte Çin pazarında.

Alper Üçok: Bir dönem Almanya'da şöyle bir ifade vardı: "Volkswagen İmparatorluğu'nda güneş hiç batmaz". Gerçekten de o dönemde 5 kıtada 100'den fazla üretim tesisi ve 600.000 çalışanı olan küresel bir şirketti. 12 markadan biri her iki haftada bir piyasaya yeni bir model sürüyordu. Şimdi de VW'de 676 bin kişi çalışıyor ve 5 kıtadaki 100'den fazla tesiste üretim sürüyor ama İmparatorluk sarsılıyor. En azından dizel skandalından beri...

EGİAD, Eğitimde, İstihdamda ve Yetiştirmede Yer Almayan Gençler hakkında rapor hazırladı. Rapora göre; genellikle eğitim almamış, eğitimlerini tamamlamamış veya istihdamda olmayan ya da iş aramayan genç bireylerdir.

- Küresel düzeyde oranı %21,7'dir. %29,7 kadın ve %14,1 erkektir.
- Türkiye'de oran %27,2'dir. %38,2 kadın ve %16,5 erkektir.
- İzmir'de oran %23,8'dir. %32,9 kadın ve %15,7 erkektir.

Özetle Türkiye'de genç kadınların üçte biri genç erkeklerin beşte biri "iş aramayan işsiz" durumundalar. Aşağıdaki haritada iş aramayan işsiz gençlerin yüksek olduğu ülkeler daha koyu renklerle gösterilmiş:

İris Cibre: Suudi Arabistan, 100 MLR USD yatırımla yapay zeka merkezi kurmayı planlıyor. BAE ile rekabet edecekmiş

Bakın, dünya son hızla geleceğe yatırım yapıyor.